

Fővárosi Ítéltábla
2.Kf.27.603/2011/5.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Kalló Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Kalló János Márk ügyvéd által képviselt felperesnek a Hernádi és Kovács Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Hernádi Eleonóra ügyvéd által képviselt Magyar Energia Hivatal (1081 Budapest, II. János Pál pápa tér 7., hiv.szám: ...) alperes ellen energiaügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. évi szeptember hó 23. napján kelt 3.K.31.443/2010/7. számú ítélete ellen a felperes által 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon tárgyaláson kívül meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, az alperes 2006. október 11. napján kelt ... számú határozatát hatályon kívül helyezi és az alperest új eljárásra kötelezi.

A kereseti- és a fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ... Kft. az ... Kft. megbízásából a Budapest, ... szám alatti ingatlannal összefüggésben beruházás-lebonyolítói munkát végzett. Ennek körében tartalék villamos energia ellátási igényt jelentett be a felperesnél. A felperes válaszában tájékoztatást adott a kérelem teljesítésének feltételeiről, és a fizetendő csatlakozási díjat 1.731.000 + 20% ÁFA összegben jelölte meg. Ezt követően a díjszámítás tekintetében közöttük további levelezés folyt, amelyre tekintettel az ... Kft. beszerezte az álláspontját alátámasztó alperesi állásfoglalást is. Mivel az abban foglaltakat a felperes nem fogadta el, az ... Kft. panaszt nyújtott be az alpereshez.

Az alperes a 2006. október 11. napján kelt ... számú határozatával a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény (a továbbiakban: Vet.) 11.§-ának a) pontjában foglalt hatáskörében eljárva az ... Kft., mint fogyasztó panaszának helyt adott, és kötelezte a felperest arra, hogy a csatlakozási díj számításánál a közcélú villamos hálózatra csatlakozás pénzügyi és műszaki feltételeiről szóló 58/2005. (VII.07.) GKM rendelet (a továbbiakban: GKM rendelet) 5-7.§-ának rendelkezései

szerint járjon el, amelynek alapján csatlakozási díj címén 996.000 forint + 20% ÁFA összeget jogosult követelni a fogyasztótól.

A határozat megváltoztatása és a panasz elutasítása iránt előterjesztett keresetében a felperes elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a határozat a GKM rendelet 4.§-ának (6) bekezdésébe ütközik, másodlagos kérelme szerint a határozat a GKM rendelet 5.§-ának (2) bekezdését sérti. Harmadlagosan a határozat hatályon kívül helyezését kérte. A Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.37.585/2010/8. számú ítéletében (a továbbiakban: LB ítélet) foglaltakra is hivatkozással állította, hogy a panaszjárással kapcsolatos ellenőrzést az alperes nem zárhatta volna le kötelezést is kimondó határozattal. A per során kifogásolta, hogy az alperes nem tisztázta az ... Kft. jogállását.

Az alperes a határozatban foglaltak fenntartása mellett kérte a kereset elutasítását. A per során elismerte, hogy a fogyasztó nevét helytelenül tüntette fel.

Az elsőfokú bíróság felhívása ellenére sem az ... Kft., sem az ... Kft. nem avatkozott be a perbe.

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott ítéletével a közigazgatási határozatot részben megváltoztatta; az alperesi kötelezést kiegészítette a fogyasztási hely megjelölésével, 30 napos teljesítési határidő meghatározásával, a jogkövetkezményekre való figyelmeztetéssel, továbbá a „fogyasztó” kitételeket a „panaszos” kitételekre változtatta, az indokolást pedig kiegészítette az alperes hatáskörét és illetékességét megállapító jogszabályi rendelkezések megjelölésével és a „fogyasztó” kitételeket itt is a „panaszos” kitételekre változtatta, egyebekben a felperes keresetét elutasította. Indokolásában a Vet. 11.§-ának a) pontja, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 121.§-ában, 72.§-ának (1) bekezdés eg) pontjában, valamint a 94.§-ának (1) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján megállapította, hogy bár a határozat nem tartalmazza az alperes hatáskörét és illetékességét megállapító jogszabályokra való utalást, a per során felmerült adatokból ez utólag megállapítható volt. A panasz nyomán az alperes a Vet. 11.§-ának a) pontja alapján járt el és ennek keretében a Ket. 94.§-a szerinti hatósági ellenőrzést végzett, amelynek során megállapította, hogy a felperes magatartása jogszabályba ütközött, amiért felhívta őt a jogszabályokban foglaltaknak megfelelő magatartás tanúsítására. Az alperes tehát rendelkezett hatáskörrel a panaszügy kivizsgálására. Az ügy érdemét illetően a GKM rendelet 1.§-a, 4.§-ának (1) bekezdése, 5.§-ának (1) és (3) bekezdései, valamint a Vet. 1/b. melléklet 2.§-ának (8) bekezdése alapján arra a következtetésre jutott, hogy nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely előírná a fogyasztók egy csatlakozási ponton történő ellátását. Minden további betáplálási hely szempontjából közömbös, hogy más csatlakozási pontokon van e már rendelkezésre álló teljesítmény. A GKM rendelet 4.§-ának (6) bekezdése csak akkor alkalmazható, ha valamiféle többletszolgáltatást igényel a kérelem teljesítése, vagy a legkisebb költség elvébe ütköző műszaki megoldást kért a fogyasztó. Jelen esetben azonban a fogyasztó nem kért többlet műszaki tartalmat,

igényével az ellátási szabályzatoknak megfelelő műszaki tartalomtól sem kívánt eltérni. Megállapította még, hogy a fogyasztási hely fogyasztója nem az ... Kft., hanem az ... Kft., ezért - figyelemmel az alperes elismerésére - is döntött a határozat, érdemét nem érintő, részbeni megváltoztatásáról. Megítélése szerint a határozatból hiányzó teljesítési határidő megjelölése, illetve a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetés a bírósági ítélettel pótolható volt.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és az alperes határozatának hatályon kívül helyezését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítását kérte. Harmadlagosan az ítélet és a határozat megváltoztatását - szakértő kirendelését követően - annak megállapításával kérte, hogy a GKM rendelet 4.§-ának (6) bekezdése alapján a többletigény előterjesztésével összefüggésben jogszerűen állapította meg a csatlakozási díjat. Ennek hiányában azt kérte megállapítani, hogy az alperes által meghatározott csatlakozási díj a GKM rendelet 5.§-ának (2) bekezdésébe ütközik. A korábban is hivatkozott LB ítéletre hivatkozással állította, hogy az alperesnek nem volt hatásköre az ügyben; a döntés meghozatala előtt nem folytatott le hatósági ellenőrzést, annak eredményeként hivatalból nem indított eljárást, a szolgáltatás teljesítésével kapcsolatban kötelezettséget nem írhatott volna elő számára. Ezen kívül állította, hogy az ... Kft.-vel nem állt szerződéses jogviszonyban az igénybejelentéssel érintett fogyasztási helyre vonatkozóan. Az ... Kft. a meghatalmazotti minőségét sem igazolta, őt az alperes nem nyilatkoztatta. A perrel érintett időszakban az ... Kft.-nek volt közüzemi szerződése a fogyasztási helyen, így az igénybejelentés alapján felmerülő csatlakozási díj megfizetésére is csak ő kötelezhető. Az ... Kft. a panaszügyben ügyfélnek nem tekinthető, panaszát az alperesnek érdemi vizsgálat nélkül el kellett volna utasítania. Megismételte, hogy egy fogyasztót csak egy csatlakozási ponton kell villamos energiával ellátni, a legkisebb költség elvébe ütköző többletigény esetén a GKM rendelet 4.§-ának (6) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság kérelme ellenére nem vont be szakértőt a perbe, szükség esetére indítványozta szakértő kirendelését. A harmadlagos fellebbezési kérelme körében előadta, hogy az alperes nem vette figyelembe a fogyasztási helyen már rendelkezésre álló teljesítményt, ezzel kapcsolatos előadását az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, ugyanakkor ítéletében érdemi megállapításokat sem tett.

A fellebbezéssel szembeni ellenkérelmében az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A Legfelsőbb Bíróság más eseti döntéseire hivatkozással állította, hogy hatáskörében jogosult volt eljárni a csatlakozási díjfizetéssel kapcsolatos panasz ügyben, és jogosult volt a jogszerű magatartás betartására kötelezni a felperest. Álláspontja szerint panasz benyújtására bárki jogosult, akinek jogát vagy jogos érdekét az adott engedélyesi eljárás sérti vagy sértheti. Valóban tévesen nevezte határozatában fogyasztónak a panaszost, ezt azonban az elsőfokú ítélet helyesen korrigálta. Megjegyezte, hogy a felperes sem a közigazgatási eljárásban, sem az eredeti keresetlevelében nem kifogásolta a panaszos ügyféli

státuszát, hozzá intézett leveleit maga sem utasította vissza. A GKM rendelet 1.§-ában foglaltakra hivatkozással állította, hogy minden egyes csatlakozási pontra külön-külön, a rendelet szerinti számítási módszerrel kell meghatározni a csatlakozási díjat. Nincs tehát különbség a fő és a tartalék betáplálási igény vonatkozásában. Miután jogkérdésről van szó, szakértő bevonására nem volt szükség.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253.§-ának (3) bekezdése szerint a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül. Ennek során a rendelkezésre álló peradatok alapján, az elsőfokú bíróság jogi álláspontjától eltérően úgy ítélte meg, hogy az alperes határozata érdemi bírósági felülvizsgálatra nem alkalmas, ezért azt hatályon kívül kell helyezni, és az alperest új eljárásra kell kötelezni.

Az ítéltábla megállapította, hogy az alperes határozatában ténylegesen megjelölte a hatáskörét megállapító jogszabályi rendelkezést. A Vet. 11.§-ának a) pontja szerint a fogyasztók érdekeinek érvényesítése érdekében az alperes kivizsgálja az elszámolással, számlázással, díjfizetéssel, méréssel, valamint a villamos energia-ellátás zavaraival kapcsolatos fogyasztói panaszokat. A Vet. 9/A.§-ának (2) bekezdése alapján a fogyasztói panaszra indult eljárás esetén az ügyintézés határideje 60 nap. A Ket. 121.§-ának (1) bekezdés b) pontja szerint a döntést meg kell semmisíteni, ha az ügy nem tartozik az eljáró hatóság hatáskörébe.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy a Vet. 11.§-ának a) pontja félre nem érthető módon rendelkezik arról, hogy az alperesnek ki kell vizsgálnia a fogyasztói panaszokat. Ez azt jelenti, hogy az alperesnek a fogyasztói panaszok kivizsgálására hatásköre van. A Ket. 20.§-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a hatóság a hatáskörébe tartozó ügyben köteles eljárni. Ezt az eljárási kötelezettséget erősíti a Vet. 9/A.§-ának (2) bekezdése, amikor rögzíti, hogy az ügyintézés határideje fogyasztói panaszra indult eljárás esetén 60 nap. Mindezekből kétséget nem hagyó módon következik, hogy az alperesnek a fogyasztói panaszok kivizsgálására van hatásköre. Ezt az álláspontot támasztja alá a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: új Vet.) indokolása is, amikor rögzíti, hogy a lakossági fogyasztók elszámolással, számlázással, díjfizetéssel és méréssel kapcsolatos panaszai ügyében a fogyasztóvédelmi feladatok az alperestől a fogyasztóvédelmi felügyelőségekhez kerülnek át. Ha pedig az alperesnek van hatásköre, akkor az ügyben köteles eljárni, az eljárási kötelezettség pedig magában foglalja a döntéshozatali kötelezettséget is.

Jelen esetben megállapítható, hogy a „fogyasztó” panaszt nyújtott be, az alperes pedig a Vet. 11.§-ának a) pontjában foglalt hatáskörére hivatkozással döntött arról. Mivel a fogyasztói panasz kivizsgálása egyértelműen az alperes hatáskörébe tartozik, ezért a Ket. 121.§-ának (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott

semmisségi ok fel sem merülhet. Az ugyanis már a bírósági felülvizsgálat érdemi részét képezi, hogy az alperes a hatáskörébe tartozó ügyben a vonatkozó anyagi- és eljárási jogszabályoknak megfelelő határozatot hozott-e. A jogszabálysértő határozatot a bíróság hatályon kívül helyezi, illetve megváltoztatja. Az, hogy a hatóság adott esetben a hatáskörét a jogszabályokkal ellentétesen gyakorolja, még nem jelenti azt, hogy egyáltalán ne lenne hatásköre, pusztán arról van szó, hogy döntése jogszabálysértő. A fentiek alapján egyértelmű tény, hogy az alperesnek a fogyasztói panaszok kivizsgálására hatásköre, így eljárási kötelezettsége van, a fogyasztó panaszügye tehát a hatáskörébe tartozik. Hatáskörében pedig az alperes jogosult a jogszabálysértés megszüntetésére felhívni az engedélyest, és ennek keretében kötelezheti az engedélyest, hogy a csatlakozási díj összegét a jogszabályoknak megfelelően állapítsa meg. Mindezek alapján az alperes hatáskörével kapcsolatos felperesi érvelés nem fogott helyt.

Az ítéletábra megállapította továbbá, hogy a felperes keresetlevelében elsődlegesen a GKM rendelet 4.§-ának (6) bekezdése megsértésére hivatkozással kérte a határozat felülvizsgálatát. E jogszabályi rendelkezés nemcsak a csatlakozási díj mértékéről szól, hanem arról is rendelkezik, hogy a csatlakozási díj az igénylő rendszerhasználót terheli. Ennélfogva nem tekinthető a felperesnek az ... Kft. jogállására vonatkozó kereseti előadása elkésztettnak, ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor ezt a kérdést is érdemben vizsgálta. A csatlakozási díjat - akár az alperes által alkalmazott, akár a felperes által hivatkozott számítási metódus szerint kell is az összegét megállapítani - a rendszerhasználónak kell megfizetnie. Ahhoz tehát, hogy az alperes hatáskörében eljárva a felperes által igényelhető csatlakozási díj kérdésében állást foglaljon, elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy kit terhel a csatlakozási díj, azt a felperes kitől követelheti. A peradatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alperes az ... Kft.-t tekintette panaszosnak és egyben fogyasztónak, így a csatlakozási díj fizetésére kötelezettnek is. Emellett az is kétségtelenül megállapítható, hogy a perrel érintett időszakban, a perrel érintett fogyasztási helyen az ... Kft. nem volt rendszerhasználó, nem volt fogyasztó. Ennélfogva az alperes döntése mindenképpen jogszabálysértő, hiszen bármilyen összegű is a csatlakozási díj, azt az ... Kft.-től a felperes nem jogosult követelni.

A tényállás helyes, pontos, valósághű megállapítása a megalapozott döntés feltétele. A tényállás a döntéshez szükséges tények összessége. A tényállás a döntés szempontjából jogilag releváns tények, körülmények, adatok alapján állapítható meg. Az adott ügyben releváns tények körét az alkalmazandó jogi normák jelölik ki. Eszerint a jelen esetben jogilag releváns tényállási elem a fogyasztó személyének egyértelmű megállapítása, hiszen a csatlakozási díj csak tőle követelhető. Az alperes ezt a kérdést egyáltalán nem vizsgálta, minden bizonyíték nélkül a fogyasztó személyét az ... Kft. panaszossal azonosította. E tény azonban a per során felmerült bizonyítékok alapján megdőlt. A másodfokú bíróság álláspontja szerint e releváns tényállási elem helytelen megállapítása olyan, az ügy érdemére is kiható, lényeges eljárási szabálysértés, amely a per során - mintegy a határozat kijavításával - nem orvosolható. A tényállás tisztázásának egyik első és döntő mozzanata az érintett, illetve ismert ügyfelek körének meghatározása. A

kérelmező ügyfélnek nincsenek többletjogosítványai a többi ügyfélhez képest, így valamennyi ügyfelet megillet a nyilatkozattétel joga az eljárás bármely szakaszában, bizonyítási indítvánnyal élhet, bizonyítékot tárhat elő, betekinthes az iratokba stb. Garanciális szabály, hogy a hatóság az érintett, illetve ismert ügyfeleket az eljárásba bevonja, de legalábbis az eljárás megindításáról szóló értesítéssel ügyfélkénti részvételüket biztosítsa. Az ügyfél eljárásból való mellőzése kizárja a jogszerű közigazgatási hatósági eljárást és a megalapozott döntéshozatalt. Mindezek alapján az alperes lényeges jogsértést követett el akkor, amikor nem tisztázta az érintett fogyasztási hely csatlakozási díj fizetésére kötelezhető rendszerhasználójának személyét, és nem gondoskodott az eljárásba ügyfélként való bevonásáról. Az ügy érdemére is kiható, lényeges és a per során sem orvosolható alperesi jogsértés miatt a felperes csatlakozási díjra vonatkozó kérelme érdemben már nem volt elbírálható.

Az alperes érvelésével szemben a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy panaszt valóban bárki előterjeszthet, ám nem minden panasz alapozza meg a közigazgatási hatósági eljárás megindítását. A Ket. 12.§-a értelmében ugyanis közigazgatási hatósági eljárás csak közigazgatási hatósági ügyben folytatható le, ennek pedig feltétele legalább egy, a Ket. 15.§-a szerinti ügyfél részvétele. Ha a kérelem nyilvánvalóan nem az arra jogosulttól származik, akkor azt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani a Ket. 30.§-ának f) pontja alapján. Tehát, ha az ... Kft. a csatlakozási díjjal kapcsolatos panaszügyben ügyfélnek nem minősül, akkor a kérelme legfeljebb az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvényben szabályozott közérdekű panasznak minősíthető, ennek elbírálására azonban a Ket. szabályai nem alkalmazhatók. Az ... Kft. eljárásjogi státuszának érdemi vizsgálata azonban jelen esetben szükségtelen volt, mert a csatlakozási díj megfizetésére köteles rendszerhasználó személye megállapításának és a hatósági eljárásba való bevonásának hiányában az eljárást az alperesnek mindenképpen meg kell ismételnie.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253.§-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, a közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte.

A megismételt eljárásban az alperesnek először is tisztáznia kell azt, hogy a fogyasztási hely tekintetében a felperes kitől jogosult a csatlakozási díjat követelni. Szükség esetén erre vonatkozóan bizonyítási eljárást kell lefolytatnia. Amennyiben ez a személy a megismételt eljárás időpontjában sem a panaszt előterjesztő ... Kft., akkor vizsgálni kell, hogy nincs-e helye - a Ket. 30.§-ának a) pontjában foglaltakra figyelemmel - a Ket. 31.§-ának (1) bekezdés a) pontjában foglaltak alkalmazásának. Ha az eljárás érdemben lefolytatható, akkor a csatlakozási díj fizetésére kötelezhető rendszerhasználót az eljárásba be kell vonni, de legalábbis ügyfélként való

részvételét - az eljárás megindulásáról szóló értesítés megküldésével - lehetővé kell tenni.

Megjegyzzi az ítélet tábla, hogy a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata nem jelent teljeskörű döntés-felülvizsgálati jogkört a bíróság számára; a felülvizsgálat irányát a felperes keresetében megjelölt jogszabálysértés jelöli ki. A Pp. 213.§-ának (1) bekezdése és 215.§-a értelmében az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre, azon azonban nem terjeszkedhet túl. Ezért a bíróság a felperes által megjelölt jogszabálysértéstől eltérő jogszabálysértésre nem alapíthatja döntését. A felperes a keresetében nem kifogásolta a fogyasztási hely, a teljesítési határidő, a jogkövetkezményekre való figyelmeztetés, illetve az alperes hatáskörét és illetékességét megalapító jogszabályok megjelölésének hiányát, kereseti kérelme a „fogyasztó” kitételnek a „panaszos” kitételre való cseréjére sem irányult. Ennélfogva az elsőfokú bíróság a megváltoztatási jogköre ellenére sem rendelkezhetett volna a határozat hibáinak orvoslásáról hivatalból.

A felperes fellebbezésében - az elsőfokú eljárásban előadottak változatlan fenntartásával - nem igényelt perköltséget, ezért az ítélet tábla a Pp. 78.§-ának (2) bekezdése alapján, pernyertessége ellenére mellőzte a perköltség tárgyában való határozathozatalt. A végső soron pervesztes személyes illetékmentességet élvező alperes helyett a kereseti és a fellebbezési illetéket az állam viseli a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján.

A Fővárosi Ítélet tábla észlelte, hogy a felperes keresetlevelén az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62.§-ának (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére 16.500 forint kereseti illetéket illetékbélyeg formájában lerótt. Az ily módon szükségtelenné vált illetéket az illetékügyekben eljáró hatóságtól visszaigényelheti.

Budapest, 2012. évi május hó 17. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke, dr. Vitál-Eigner Beáta sk. előadó bíró,
dr. Bacsa Andrea sk. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő